

מריון הוא דבעי. שרצה רבא להחשיבם ולכן שאל מהם אף על פי שהם לא שאלו ממנו, אך יכול היה רבא עצמו להשאלם.

אמר רבא: מאי טעמא דאסרה תורה נטילת שוחדא אפילו כדי לזכות את הזכאי? —

כיון דקביל ליה שוחדא מיניה — איקרבא ליה דעתיה של הדיין לגביה של נותן השוחד, והוי כגופיה, ואין אדם רואה צד של חובה לעצמו אפילו כשהוא מתכוון לדון משפט אמת!

מאי, ומדוע הוא קרוי "שוחד"?

לפי שהוא, הדיין המקבל את השוחד והאדם הנותן את השוחד נעשים כאילו הם גוף אחד.

אמר רב פפא: לא לידון איניש דינא למאן דרחים ליה שאהוב עליו, ולא למאן דפני ליה, ששנוא עליו.

דרחים ליה, לאהובו — לא חזי אינו רואה ליה צד חובה.

דפני ליה, לשנוא עליו — לא חזי ליה זכותא.

אמר אבוי: האי צורבא מרבנן, תלמיד חכם שהוא רב העיר, דמרחמין ליה בני מתא, שאוהבים אותו בני עירו, לאו משום דמעלי טפי, אין זה מחמת שהוא מעולה ביותר, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא, שאינו מוכיחם על אי קיום התורה והמצוות.

כי אתא כאשר בא רב דימי מארץ ישראל לבבל, אמר: כך דרש רב נחמן בר כהן: מאי, מהו ביאור הפסוק דכתיב: [משלי כט] "מלך במשפט יעמיד ארץ. ואיש תרומות — יחרפנה"?

אם דומה דיין למלך, בכך שאינו צריך להזדקק לכלום מן הבריות, הוא יעמיד ארץ במשפט. ואולם, אם דומה הוא לכהן, שמחזר על הגרנות לקבל מהאנשים תרומה — יחרפנה!

אמר רבה בר רב שילא: האי דינא דשאל שאילתא, ששאל מאנשים כלים או בהמות להשתמש בהם — פסול למידן דינא, כיון שהוא משוחד מהאנשים שמשאילים לו.

ולא אמרין שהוא פסול לדון בגלל שהוא שואל מאנשים, אלא דלית ליה לאושולי, שאין לו בעצמו כלים ובהמות להשאל לאנשים אחרים, ונמצא שמשאילים לו מבלי לשאול ממנו.

אבל אם אית ליה לדיין כלים לאושולי — לית לן בה! לא איכפת לנו שישאל כלים, שאינו משוחד מכך היות וגם הוא משאל להם.

ופרכינן: איני! והא רבא, שהיה דיין, שאיל שאילתא מדבי מאנשי בית בר מריון, אע"ג דהם לא שילי מיניה, ובכל זאת לא נפסל רבא לדון!

ומשנינן: התם, מה ששאל מהם רבא — לאחשויבניהו, להחשיב את אנשי בית בר

לרשעים", וכפי שמבארת הגמרא. עיין בתוס'.

"קל וחומר לטפשים", אלא שהגמרא הסיקה קל וחומר זה ממה שאמרה הברייתא "קל וחומר